

זהו - יהודה לב, חדר שות

ו' יסקי! ויסקי אנד סודה! קרא יהודה לב, כשהוא נשען אל הספה, בביתו שבקרית היובל בירושלים. איש לא התחשב בקריאה. אשתו, אידל, המשיכה להכין את ארוחת-הצהרים במטבח. באופק לא נראה כל סימן של הר-משקה היקר. עד שיהודה עצמו הסביר את האדישות הכל-לית: "ויסקי אנד סודה הוא שם הכלבה הקטנה שלנו. לא יכולים להרשות לעצמנו סקוטש אמיתי, אז לפחות שתהיה לנו כלבה בשם זה".

הוא העיף מבט בשעונו: שתיים פחות כמה דקות. קצת מאוחר, אבל לא נורא. עוד יספיק. הוא התבונן בארון הספרים, שתפס קיר שלם של התור, בדירה הקטנה בת שני החדרים. למעלה מאלף ספרים נדחקו שם. הוא עצמו בנה את המדפים. בחדר השני של הדירה שכב דני, פעוט בן פחות משנה. יהודה (33) אוהב את בכורו עד לירי שגעון. "כשנולד", נזכר, "אילד חלתה, ובמשך שלושה חודשים הייתי נאלץ להאכיל אותה, לרחוץ אותה, להחליף אותה". הוא הצית סיגריה בבדלהסיגריה הקודמת, העיף מבט חטוף בכון המנמנם, אמה שלום לאשתו ויצא אל המכונית שחנתה בחוץ. "ויסקי! ויסקי אנד סודה!" נשמעה הקריאה מחדש. הפעם הופיע התחליף החייתי. הכלבה העגלגלה קיפצה אל תוך המכונית והתיישבה על המושב האחורי. יהודה העיף מבט. אחרון בשעון. 2:30 הגיע באמת הזמן לנוח.

★ ★ ★

ש' דום ג'י, שדום מרים, יהודה לב עבר על-פני העובדים המעטים שעוד נותרו איתה שעה באולפני קול ישראל בירושלים. הוא פשט את מעילו, הגיח לפניו אר-גו קרטון, שפעם הכיל שימוריבשר ושהיה עתה מלא דפים צבעוניים: הביולטינים של סוכנויות החדשות, שהגיעו במשך 24 השעות האחרונות.

נראה מה הגיע בכל הערימה הזאת. הממ... אדנור... גינבה... סר רוג'ר באור הגיע לניקוסיה... יוסט לצפון... אפריקה... בוקס בפלורידה... הערכה סובייטית בבגד... שווח? המממ, לא... נתפסה מוגלת בסורוס, יופיו בדיק בשביל הקנאים שלנו. נשים את זה הצידה... איש-עסקים אוסטר זוכה מאשמת רצח זו יהודים במלחמה... אוהו, אוהו, בייסבולו גם כן הצידה... הודו ופאקיסטן חתמו... חביבי, איזה יום מתו... אילו היה לי זמן, הייתי מבשל איזה טיפוס קטן ג'וקח משמו מלפני שנה. בלאו הכי זה מה שהחברה ההם של יופי. עושים בניוירוק... היום אפילו הם לא מצאו שום דבר מעניין. איזה מפקד משטרה פוקנס על נהיגה רשלנית, או איזה מהלך-על-חבל שמעד ברחוב ושבר רגל.

יש הסיפור ההוא, על אקסיוס שנכנס לבאר בלב המדבר, וביקש בקבוק בירה קרה. דרשו עבור התענוג חמישה דור-לאר. "אתה לא אקסיוס?" שואל הבארמן, "לא רואים הרבה כאלה כאן". והאקסיוס עונה: "בטח, אם אתם דור-שים מהם חמישה דולר בעד בקבוק בירה!" אפשר לשנות את הדולרים ללירות, את המדבר לנגב - ויש טיפוס. אבל כבר שידרתי אחר כזה... מילא, לפחות מוג'אירי יש. ונורא אידל! זה ילד בעדך כן! אתה חושב שהיום חזם, מה? חכה עד שתשמע מה שהחזאי אומר שמצפה לך מחר!"

★ ★ ★

ש' ידור החדשות באנגלית, בשעה 4:30 אחר-צהריים, שונה מכל שידור אחר בקול ישראל. הוא העתקה מוחלטת משידור אמריקאי, ופועל באותם התנאים שבהם פועל שידור אמריקאי: הוא חייב להתחרות על

אידל סוקרת עם יהודה את תקליטיהם **האשה** בבית. אידל הינה כנרית ויהודה חובב מוסיקה מושבע, ובדירתם התיקנו מערכת סטריאופונית שלמה.

חשומת-לב המאזין. לא רק המאזין בארץ, כי אם בארצות השכנות ובין חיילי כוח החירום של האו"ם בגבול המצרי. יהודה לב צריך למכור להם את החדשות, כשם שבניוירוק מוכרים סבון. והוא התנסה בשידור המסחרי, זמן רב לפני ששידר חדשות בקול ישראל, כאשר עוד נקרא ג'ון לו. הוא היה בן שבע כאשר נתגלה על-ידי מגלית-כשרונות.

מה שזה עשה לאגו שלי! 200 דולאר לשבוע הייתי מרווה. ההורים נתנו לי דמי-כיס 25 סנט, אבל זה לא שינה. שמוציא א.א. כשחברי לכיתה התחילו לבקש ממני אוטוגרפים - הנרי החליטו שזה, כבר הגיע מספיק רחוק. הם הכריחו אותי להפסיק את השידורים, והצילו אותי משגעון-הגדלות. הייתי בן 14. זאת הייתה הכשרה מצויינת. לא היו אז טייפ והקלטות. הכל הלך בשידור חי. אחרי שבע שנים כאלה אתה כבר לא פוחד מהמיקרופון.

לב אסף את הקטעים שבחר מתוך הביולטינים, עבר על-ידים בריפרוף וניגש למכונת-כתיבה אנגלית. הגיעה השעה לחבר את מהדורת החדשות. לרוב, זוהי עבודתם של עורכי-החדשות, אולם בתוכנית האנגלית של אחר-צהריים, עושה עבודה זו הקריין עצמו.

מה תהיה הגלולה של היום - הידיעה הערבית? ... רק בשביל זה מקיימים את כל השידור. ידיעה אחת חשובה באמת, בתוך ים של הומור. גלולה מצופה בסוכר. אוהו, זה נושא! קאסס מקלל את נאצר, נאצר בולע את קאסס לארוחת בוקר, וכולם מגדפים את חוסיין! Oh boy! אתה לא צריך להתאמץ עם הידיעות האלה. מספיק לחבר שתי הכרזות אחת לשניה, כדי להבליט את האבסורד שבהן.

★ ★ ★

די לערוך תוכנית זו, דרושה מידה לא קטנה של כניסין עתונאי. וגם זה יש ליהודה לב.

בעצם, אפשר לקרוא לזה ניסיון עתונאי. קיבלתי אותו בסטארס אנד סטרייפס, עתון הצבא האמריקאי, 20 עמוד ליום. גייס אותי ישר מהאוניברסיטה ושלחו אותי לפרנקפורט, גרמניה. המלחמה אז הסתיימה, ולא היה מה לעשות איתי. כולם הלכו, כשאני באתי. "מה אתה יכול לעשות?" שאלו אותי בבסיס. אמרתי שיש לי מ.א. במדעי המדינה מאוניברסיטת שיקאגו. דבר כזה לא שולחים לחיל-רגלים. שלחו אותי להיות עתונאי בסטארס אנד סטרייפס. בכלל לא קשה. בהתחלה רק כתבתי על תוצאות תחרויות הבייסבול בצבא. חטיבה זו ניצחה חטיבה אחרת, הדיביזיה ה-123 זכתה בגביע. מסעיר.

ואז באה נקודת המיפנה. שלחו אותי לכתוב טיפוס על העקורים. זאת הייתה הפעם הראשונה שפגשתי יהודים בהר מונייה. משפחתי הייתה מתבוללת מאד. כתבתי סידרה של 10⁸ סיפורים על האומללים האלה, וזה פתח את עיני עולם חדש לגמרי עבורי. ביקרתי בברגן-בלזן, בדכאו. קיבלתי הקס. אבל כשבאתי לכתוב, חיפשתי את חצד האנושי של-הסרג'יה - לא המאורע ההיסטורי הגדול!

התוצאה: אחד מאנשי עליה ב' התקשר עם הרב-סיראי היהודי של צבא ארצות-הברית, גייס אותו לשירות ארגון הבריחה. כתום שירותו הצבאי, ב-1947, חזר ג'ו לו ללחימה מודיו באוניברסיטת שיקאגו. החיים השקטים, בחברת אנשים צעירים ממנו, שיעממו אותו. הוא לא יכול היה להתרכז בלימודיו. היה חסר מעט מאד, כדי שישלם בבחינות. המעט שהציל אותו: פרוץ מלחמת העצמאות בארץ-ישראל. ההתנדבות ליחידת מח"ל הייתה עבורו מוצא של כבוד.

הוא שירת בחטיבת הנגב, עלה להתיישבות בתל-רעים, הפך לאחרי-מכן קריין בקול ציון לגולה, וב-1950 חזר לארץ ריקה. הפעם כבר קיננה בו החלטה נחושה לסיים את לימודיו. כדי להתפרנס, בעד כנתה של חדר, היה מעביר את הילדים היהודיים מביתם לחדר ובתורה. שירותו הצבאי בישראל, וכנתנו המוצהרת לשוב ולעלות לישראל, הפכו אותו נכס יקר בעיני המנגנון הישראלי בשיקאגו והקונסול שכר אותו כקצין הסברה של הקונסוליה - "תואר גדול בשביל משכורת קטנה".

בומנו החפשי היה נואם בפני ארגונים שונים. פעם הוז' מינו אותו לנאום בפני ארגון לא-יהודי, אמריקאים למען פעולה דמוקרטית, שבראשו עומדת אלינור רוזבלט. בשעה הקבועה התייצב במשרד הארגון. המזכירה, שהוטעתה על-ידי מראהו הצעיר מאד, נתנה לו להיכנס בחדרה-המתנה, בחשבה אותו לערש-שליה. לבסוף הודיע על זהותו, והמזכירה נאלצה לפצותו בהומנה לארוחת-צהרים על חשבונה. מאז היא מבשלת עבורו. לה לא היה קשר עם ישראל. למרות היותה יהודיה, אולם משאמר לה יהודה כי כנתנו לעלות לישראל ולהשתקע, הסכימה אידל להתלחח אליו. הם התחתנו לפני שלוש שנים, בדירתו של מיכאל קומי בירושלים.

★ ★ ★

הוא חדר לרגע לתקתק על המכונה בשתי אצבעותיו, וקרא את אשר כתב עד כה. מגרוננו יצאו קולות תנור-קיס-למחצה. לולא נוכחותם של עוד שלושה עובדים בחדר, היה קורא בקול רם את אשר חיבר.

למעשה, תוכניתו של יהודה לב היא הצגה יותר מאשר שידור מהדורת חדשות. הוא אינו מקריא את משפטי-כאילו היה כרוז ממשלתי, המודיע על השללת עוצר, או המבשר החלטות הרות-גורל. הוא מספר למאזיניו את הדב-רים שבזענין אותם לשמוע, בקול של מספר ידידותי. שיטתו

הטוב בשדורני ישראל כבקשתך

כה מוצלחת, עד שהשם יהודה לב הגיע שמידבר בין דוברי-אנגלית לא רק בארץ אלא בקפריסין, בעמאן וברצועת עזה. אל תחשבו שזה מפני שאני קריין משלם. להיפך, אני הקריין הנכשל בלשונו יותר מכל קריין אחר בקול ישראל. אבל אני תמיד מצליח איכשהו להסתדר. כי השידורים שלי נעשים באווירה ידידותית. פעם, למשל, לא הצלחתי בשום אופן לבטא נכון מלה אחת. לבסוף אמרתי: "יש לי את כל האותיות בפה, אבל הן פשוט אינן יוצאות לפי הסדר", ופסחתי על המלה. לפעמים קורות טעויות. כמו באחד השידורים השבועיים של מוסיקה יוגוסלבית. הסתבר שניגנו את התקליטים הלא-נכונים - מוסיקה דרוס-אמריקאית. להפסיק את השידור לא יכולתי, כי לא היו לנו תקליטים אחרים בחדר השידור. בסוף הודעתי: "כבר שמעתי הרבה מוסיקה יוגוסלבית. אבל מוסיקה יוגוסלבית בקצב דרוס-אמריקאי כה מודגש לא שמעתי עוד מימיו" המאזינים קיבלו את ההסבר ברוח שניתן. יש בינינו יחסי ידידות.

הקשרים האלה מתבטאים בכל מיני צורות. כמו פעם, בראיון עם מנהל גרמניות התנייכי בירושלים, ד"ר אהרן שולוב. הוא הודיע כי נולדו לו שמונה אריות, שלא היה לו מה לעשות בהם. "האם אתה מוכן לתת אותם למאזין שיפנה אליך?" שאלתי. הוא ענה בחיוב ובהזדמנות שנסתיימה הפרשה: אבל-כעבור כמה ימים הגיע אלי מכתב מחבר קיבוץ דברת, שהודיע כי אחרי התייעצות עם אשתו החליט שהוא מוכן לקבל גור אחד. ד"ר שולוב הסכים לבקשה. שאל רק אם יש בקיבוץ תנאים להחזקת האריות, לכשיגדל, שהרי לאריות יש מינהג מגונה של אכילת ילדים וכדומה. בקיצור, נערכה אסיפת חברים בקיבוץ, שהחליטה כי אין מקום לאריות. אבל החבר היה עקשן: אם אינו יכול לקבל אריות, ביקש לפחות תחול טיפוח מגן-החיות.

★ ★ ★

יהודה לב הדליק עוד סיגריה. העיף מבט בשעונו. השעה היתה כבר קרוב למועד השידור. הוא אסף את גירתי, קרא לויסקי אנד סודה והחל צועד דרך החצר, לעבר תא השידור. הוא ניצל את הזמן לקריאת החומר. שהרי כך הוא עובד: בריצה. כי מלבד עבודתו בקול ישראל, עוסק יהודה לב בארבע עבודות חלקיות נוספות: הוא סופר חכרת השידור קולומביה, סופר של ארבעה עתונים בא' מריקה; יועץ לחברת טל אריאלי בפירסום מסחרי, וקונ-פרנסיה של לשכת התיירות. זמן לבילוי כמעט ולא נותר. מדי פעם יוצאים יהודה ואשתו - שהיא כנרית בתזמורת קול ישראל - לקונצרט, ופעם לכמה שבועות 'הולכים לקולנוע. רק בילוי אחד מקודש: משחק הפוקר.

הוא החליף ברכה קצרה עם הסכנאי, ונכנס לתוך חדר השידור. במעד לחלוץ הזכוכית הגדול נראה פושט את מעילו, מסיר את עניבתו, מתיר את חגורתו ופורם את שני הכפתורים העליונים של מכנסיו. בעת הקריאה הוא חייב להיות במחיתו מקסימלית. ביחוד שבזמן האחרון קשה לו לגנום, אחרי שהוא מספס במדירות. הוא עוד לא הלך לרופא, והתופעה אינה מדאיגה אותו במיוחד. גם על קולו אינו מנסה לשמור בצורה כלשהי. הוא מאמין בטבע.

מחוג השינוי של השעון הגדול דהר. הסכנאי לחץ על כפתור. פמ'פא-פא-פמו הנכנס מאזינים לקול ישראל. השעה היא עתה 4:30 והנה 'סיכום ידיעות היום, מוגש על-ידי יהודה לב. ובכן, הקיץ הגיע, אבל הגיעו אבל חמסין או לא חמסין, עלינו לעבוד - כל עוד אפשר להחזיק את המיקרופון. הבה נבדוק תחילה מה קורה בעולם, ביום קיצי זה.

בחי יהודה לב הוא המיקרופון. יהודה, המצטיין בהגשת תוכניות מושכות, מעיד על עצמו כי השידור הוא גם תחביבו.

המאהבת